

TÀI LIỆU HỌC TẬP MÔN GDCD 10

Áp dụng từ Tuần 9 đến hết Tuần 14 (8/11/2021 đến 6/12/2021)

- Đây là nội dung cơ bản được khái quát từ SGK GDCD 10, giáo viên thiết kế thành hệ thống câu hỏi và trả lời để học sinh dễ dàng tiếp cận và nắm được kiến thức thông qua việc tự nghiên cứu sách giáo khoa.
- Trong thời gian học trực tuyến, yêu cầu học sinh chép lại nội dung này vào tập để thuận tiện theo dõi, ôn tập, đảm bảo hiệu quả học tập tốt nhất.

BÀI 7

THỰC TIỄN VÀ VAI TRÒ CỦA THỰC TIỄN ĐỐI VỚI NHẬN THỨC

1. Nhận thức là gì?

- Để biến đổi sự vật, cải tạo thế giới khách quan, con người cần phải hiểu biết sự vật, phải có **tri thức** về thế giới. Nhưng tri thức không có sẵn, muốn có tri thức con người phải tiến hành hoạt động nhận thức.
- Nhận thức bắt nguồn từ thực tiễn, là một quá trình diễn ra với 2 giai đoạn: *nhận thức cảm tính* và *nhận thức lý tính*.

* **Nhận thức cảm tính là gì?**

Là giai đoạn nhận thức được tạo nên do sự tiếp xúc trực tiếp của các **cơ quan cảm giác** với sự vật, hiện tượng, đem lại hiểu biết về đặc điểm bên ngoài của chúng.

* **Nhận thức lý tính là gì?**

Là giai đoạn nhận thức tiếp theo, dựa trên các tài liệu do nhận thức cảm tính đem lại, nhờ các thao tác của tư duy để tìm ra bản chất, quy luật của sự vật, hiện tượng.

→ **Nhận thức**: là quá trình **phản ánh** sự vật hiện tượng của thế giới khách quan vào bộ óc của con người để tạo nên những hiểu biết về chúng.

2. Thực tiễn

* **Thực tiễn là gì?**

Thực tiễn là toàn bộ những hoạt động vật chất có tính **mục đích**, mang tính lịch sử - xã hội của con người nhằm cải tạo tự nhiên và xã hội.

* **Có mấy hình thức hoạt động thực tiễn?**

Có **3** hình thức:

- Hoạt động sản xuất của cải vật chất;
- Hoạt động chính trị xã hội;
- Hoạt động thực nghiệm khoa học.

* **Hoạt động thực tiễn nào là cơ bản nhất? Tại sao?**

- Hoạt động sản xuất của cải vật chất là cơ bản nhất.
- Vì nó quyết định các hoạt động khác, các hoạt động khác đều nhằm phục vụ cho hoạt động cơ bản này.

3. Vai trò của thực tiễn đối với nhận thức

Thực tiễn có **4** vai trò đối với nhận thức

Thứ nhất, thực tiễn là cơ sở của nhận thức. Ví:

- Mọi **hiểu biết** của con người đều **trực tiếp nảy sinh** từ thực tiễn.
- Qua quá trình hoạt động thực tiễn, các giác quan được hoàn thiện, khả năng nhận thức sâu sắc, đầy đủ hơn.

Thứ hai, thực tiễn là động lực của nhận thức. Ví: Thực tiễn luôn vận động và đặt ra những yêu cầu cho nhận thức và tạo ra những tiền đề vật chất cần thiết **thúc đẩy** nhận thức phát triển.

Thứ ba, thực tiễn là mục đích của nhận thức. Ví:

Các tri thức khoa học chỉ có giá trị khi nó được vận dụng vào trong thực tiễn.

Thứ tư, thực tiễn là tiêu chuẩn của chân lí.

Ví: Tri thức của con người có thể đúng hoặc sai chúng ta chỉ có thể chứng minh thông qua việc kiểm nghiệm chúng trong **thực tiễn cuộc sống**.

BÀI HỌC

- Luôn coi trọng yếu tố thực tiễn.
- Học phải đi đôi với hành.
- Tránh tình trạng lý thuyết suông.

BÀI 9

CON NGƯỜI LÀ CHỦ THỂ CỦA LỊCH SỬ VÀ LÀ MỤC TIÊU PHÁT TRIỂN CỦA XÃ HỘI

1. Con người là chủ thể của lịch sử (Học sinh tự nghiên cứu SGK)

2. Con người là mục tiêu của sự phát triển xã hội

- *Vì sao con người là mục tiêu của sự phát triển xã hội?*

Con người là chủ thể của lịch sử nên

- + sự phát triển của xã hội là phải vì con người;
- + con người cần phải được tôn trọng;
- + cần phải được đảm bảo các quyền chính đáng;
- + phải là mục tiêu của sự phát triển xã hội.